

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Poláchem ve věci

žalobce: **R. A.**, nar. X
státní příslušnost: X
zast. JUDr. Ing. Jakubem Backou, advokátem
se sídlem Hládkova 701/4, Praha

proti

žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje**
se sídlem Kounicova 24, Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 21. 12. 2020, č. j. KRPB-236024-14/ČJ-2020-060022-Z

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 21. 12. 2020, č. j. KRPB-236024-14/ČJ-2020-060022-Z, **se ruší.**
- II. Žalobci **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává.**
- III. Žalovaná **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- IV. IV. Ustanovenému zástupci žalobce, JUDr. Ing. Jakubu Backovi, advokátovi se sídlem Šlejnická 378/16, 160 00 Praha 6 – Dejvice se přiznává odměna ve výši 8 228 Kč, která mu bude vyplacena do 30 dnů od právní moci rozhodnutí na bankovní účet číslo 9504399001/5500, vedený u Raiffeisenbank a.s., pod VS: 7520.

Odůvodnění:

I. Podstata věci

1. Předmětem sporu je zákonnost zajištění žalobce za účelem jeho předání podle nařízení č. 604/2013 („nařízení Dublin III“). Žalovaná po kontrole žalobce na odpočívadle u dálnice D1 zjistila, že podal žádost o mezinárodní ochranu v Řecku. Shledala, že hrozí vážné nebezpečí jeho útěku. Neměl totiž cestovní doklady a nedisponoval žádným pobytovým oprávněním. Spatřovala u něj i nebezpečí pro veřejný pořádek kvůli porušení ochranného opatření Ministerstva zdravotnictví. Žalobce proto zajistila na 32 dnů.
2. Žalobce se domnívá, že ho žalovaná zajistila nezákonně. Dle žalobce neexistuje reálný předpoklad jeho předání do Řecka. Žalovaná totiž nezohlednila existenci systémových nedostatků azylového řízení v Řecku.

II. Rozhodnutí o zajištění žalobce a související skutkové okolnosti

3. Policejní hlídka zadržela žalobce v sobotu dne 21. 12. 2020 v obci Lanžhot uvnitř opuštěného domu. Neměl u sebe žádný cestovní doklad ani jiný doklad totožnosti. Policie proto žalobce eskortovala na služebnu, kde mu sejmula otisky prstů. V systému EURODAC nalezla shodu, protože žalobce požádal o mezinárodní ochranu v Řecku.
4. Žalobce následně vypověděl, že z Maroka odjel, neboť si půjčil od lichváře peníze, které nevrátil. Má strach, že mu ublíží. Rovněž má strach z jednoho člověka, kterého při bitce pobodal nožem. Z Maroka odcestoval letecky do Turecka, odkud pokračoval po asi dvou měsících pěšky do Řecka. V Řecku požádal o azyl, v táboře zůstal 5-6 měsíců a poté odjel do Atén. Z Řecka se skrytě v nákladním vlaku dostal do Srbska, kde pobýval asi 10 dnů a následně jel opět nákladním vlakem do Maďarska a pak na Slovensko. Ze Slovenska opět nákladním vlakem dojel do České republiky. Jeho matka žije s rodinou v Maroku. Žalobce má ve Francii sestru a v Německu bratra. V České republice zůstat nechce, che pokračovat do Německa.
5. Žalovaná shledala u žalobce reálný předpoklad jeho předání do Řecka, které má povinnost ho přijmout zpět. Vážné nebezpečí útěku žalobce žalovaná spatřovala v tom, že nemá na území České republiky povolený pobyt, ani zde nemá žádné příbuzné. Měl přitom v úmyslu neoprávněně cestovat do Německa. Nedisponuje finančními prostředky ke složení finanční záruky. Žalovaná proto pochybovala, že by se žalobce dobrovolně podrobil předání do Řecka. Uložení mírnějších opatření by nepostačovalo. Proto dne 21. 12. 2020 vydala rozhodnutí č. j. KRPB-236024-14/ČJ-2020-160022-SV („rozhodnutí žalované“), kterým žalobce zajistila podle § 129 odst. 1 ve spojení s § 129 odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky („zákon o pobytu cizinců“).
6. Žalovaná se nedomnívala, že by v Řecku existovaly systematické nedostatky podle čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III, které by bránily předání žalobce. Řecko je členským státem EU a dodržuje vysoký standard ochrany lidských práv. Z aktuálních informací nevyplývá, že by mělo systémové problémy s přijímáním cizinců. Řecko patří k ekonomicky stabilním zemím. Je demokratickým státem s fungujícím právním systémem, který chrání lidská práva žadatelů o mezinárodní ochranu na vysoké úrovni. Přijímací podmínky nenesou známky systémových nedostatků. Žalobci proto nehrozí riziko špatného zacházení

v rozporu s čl. 4 Listiny základních práv EU. Návraty do Řecka probíhají standardní cestou, za využití všech možných způsobů dopravy.

7. Dobu zajištění žalovaná stanovila s přihlédnutím k předpokládané složitosti přípravy předání žalobce do Řecka. Česká republika má povinnost podat žádost o převzetí nebo přijetí zpět do jednoho měsíce. Řecko má následně na odpověď dva týdny. Poté dojde k přemístění žalobce do Řecka, jakmile to bude možné. Dobu zajištění 32 dnů proto žalovaná považovala za přiměřenou s tím, že je možné rozhodnout o prodloužení zajištění.

III. Žaloba

8. Žalobce namítá, že žalovaná nesprávně posoudila uskutečnitelnost účelu zajištění žalobce. Žalovaná nezohlednila existenci systémových nedostatků v Řecku ve smyslu čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III. Podle judikatury Nejvyššího správního soudu se případnou existencí systematických nedostatků azylového řízení a podmínek přijetí žadatelů o mezinárodní ochranu v zemi, kam má Česká republika cizince předat, správní orgán musí vždy zabývat z úřední povinnosti (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2015, č. j. 1 Azs 248/2014-27). Žalovaná v případě předání žalobce do Řecka sice citovala proklamativní dokumenty popisující údajné zlepšení azylového systému v Řecku, ovšem již nijak nevyhodnotila naprostou iluzornost skutečného předání. Žalobce zdůraznil, že v roce 2019 proběhlo ze všech zemí schengenského systému 33 transferů, přičemž se jednalo o 33 transferů z 12 718 žádostí (úspěšnost 0,25%) a navíc se ani nejednalo o transfery osob zajištěných, u nichž musí být postupováno ve zrychlených lhůtách. Účel zajištění se tedy nepodaří naplnit a zajištění je tak nezákonné, pro zřejmě nesprávné posouzení realizovatelnosti účelu zajištění. Tato skutečnost je o to markantnější, že žalobce byl zajištěn v době vrcholící epidemie COVID, tj. v době, v níž je převzetí žalobce z extrémně postižené ČR naprosto nepravděpodobné i v případě jiných států, než jaké je obecně nepřijímací Řecko.

IV. Vyjádření žalované k žalobě

9. Žalovaná především uvedla, že při posouzení vycházela z doporučení Evropské komise ze dne 8. 12. 2016 a zprávy OAMP ze dne 3. 1. 2020 a rovněž v napadeném rozhodnutí zohlednila aktuální rozhodnutí a stanoviska orgánů (organizací), které působí v dané oblasti. Žalovaná vycházela i z výpovědi žalobce a záruk stanovených pro dublinské řízení (EU), přičemž nic důvodně nenasvědčovalo riziku nelidského nebo ponižujícího zacházení s žalobcem. Podrobné zkoumání situace na celém území Řecka z hlediska kapacit a úrovně jednotlivých tamních přijímacích středisek, stejně jako posouzení míry dostupnosti pomoci nevládních organizací včetně UNHCR v tom kterém z nich, jednoznačně překračuje rámec, která žalovaná pro své rozhodnutí má. Žalovaná v této souvislosti odkázala a citovala z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 1. 2019, sp. zn. 1 Azs 4/20198.
10. Žalovaná se rovněž vyjádřila k možnosti uložení zvláštních opatření. Žalobce disponoval pouze omezenou finanční hotovostí zcela nepostačující k hrazení nákladů potřebných k zajištění jeho základních životních potřeb, včetně možnosti zajistit si po dobu vedení dublinského řízení vlastní ubytování. Z jeho vyjádření je rovněž zřejmé, že má v úmyslu neoprávněně vstoupit na území jiného smluvního státu (Německo). Proto žalovaná i nadále

trvá na tom, že v jeho případě absentovaly podmínky, na jejichž základě bylo možno uložit zvláštní opatření za účelem vycestování.

V. Posouzení věci krajským soudem

11. Žaloba je důvodná.
12. Žaloba splňuje podmínky své přípustnosti. Podala ji oprávněná osoba (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, „s. ř. s.“) v zákonné lhůtě (§ 172 odst. 1 zákona o pobytu cizinců).
13. O žalobě krajský soud rozhodl podle § 51 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 172 odst. 5 zákona o pobytu cizinců bez nařízení ústního jednání. Žalobce nařízení jednání nepožadoval a soud neshledal jednání jako nezbytné.
14. Rozhodnutí žalované obsahuje posouzení uskutečnitelnosti dublinského transferu do Řecka. Žalovaná vychází z toho, že Řecko je členským státem EU. Žalobce zpochybňuje, že by žalovaná možnost transferu do Řecka posoudila dostatečně. Krajský soud se přiklání na stranu žalobce.
15. Judikatura dovodila, že *zajištění cizince* za účelem jeho předání do jiného členského státu EU podle nařízení Dublin III *není možné, absentuje-li reálný předpoklad dosažení účelu zajištění* (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 5. 2016, č. j. 10 Azs 256/2015-55). Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 8. 2016, č. j. 1 Azs 91/2016-27, takový předpoklad chybí, pokud existují závažné důvody se domnívat, že v přijímajícím státě dochází k systematickým nedostatkům azylového řízení, nebo podmínek přijetí žadatelů, které s sebou nesou riziko špatného zacházení ve smyslu čl. 4 Listiny základních práv EU.
16. Před zajištěním cizince měla žalovaná *povinnost zabývat se otázkou existence systémových nedostatků azylového řízení ve státě, do kterého chce cizince předat*. Tyto úvahy by měla promítnout do odůvodnění rozhodnutí o zajištění. Skutečnost, že má dojít k předání do jiného členského státu EU, hraje určitou roli. Evropský azylový systém totiž stojí na zásadě vzájemné důvěry a vyvratitelné domněnce, že každý členský stát je bezpečnou zemí (rozsudek Soudního dvora ze dne 21. 12. 2011 ve věci C-411/10 a C-493/10, *N. S. a další*). Nejvyšší správní soud proto dovodil, že rozhodnutí o zajištění za účelem předání podle nařízení Dublin III nemusí vždy obsahovat odůvodnění otázky systémových nedostatků ve státě, kam má být cizinec předán. Platí to za splnění tří podmínek: 1) cizinec v řízení před správním orgánem takovou námitku vůbec neuplatnil; 2) správní orgán poté, co se touto otázkou zabýval, dospěl k závěru, že k systémovým nedostatkům ve státě předání nedochází; 3) *o neexistenci takových nedostatků nejsou důvodné pochybnosti* (srov. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 4. 2018, č. j. 4 Azs 73/2017-29).
17. V právě citovaném rozsudku rozšířený senát konstatoval, že při posuzování naplnění účelu zajištění musí žalovaná vycházet „z obecně známých skutečností o nedostacích azylového systému dané země, z poznatků ze své úřední činnosti a také z výpovědí zajištěných cizinců. **Ve sporných situacích je pak povinna si podklady potřebné pro posouzení této otázky vyžádat.** Ke kvalitě podkladů lze odkázat na standard zpráv o situaci v zemi původu při posuzování žádostí o udělení mezinárodní ochrany, ke kterému se Nejvyšší správní soud vyjádřil např. v rozsudku

ze dne 4. 2. 2009, čj. 1 Azs 105/2008-81, č. 1825/2009 Sb. NSS, podle něž musejí být „v maximální možné míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (4) transparentní a dohledatelné“. **V opačném případě by totiž ve sporných případech nemohla učinit úvahu o tom, zda předání cizince do jiného členského státu bude fakticky proveditelné.** V tomto důsledku by tak nebylo možné posoudit ani otázku nezbytnosti omezení cizince na jeho osobní svobodě, tj. samotný účel jeho zajištění“ (viz bod 25 citovaného rozsudku rozšířeného senátu; zdůraznění doplnil krajský soud).

18. Podle krajského soudu lze Řecko považovat za stát, v jehož případě existují důvodné pochybnosti o existenci systémových nedostatků ve smyslu čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III. Řecko bylo v minulosti terčem tvrdé kritiky evropských soudů namířené proti jeho azylovému systému (viz rozsudek velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ze dne 21. 1. 2011, *M. S. S. proti Belgii a Řecku*, stížnost č. 30696/09 a z poslední doby rozsudek senátu první sekce Evropského soudu pro lidská práva ze dne 15. 3. 2018 ve věci *A. E. A. proti Řecku*, stížnost č. 39034/12; z judikatury Soudního dvora viz výše citovanou věc C-411/10 a C-493/10, *N. S. a další*). To vedlo po dlouhou dobu k praktické neuskutečnitelnosti dublinských transferů do této země.
19. Situace se sice v posledních letech zlepšovala (v návaznosti na politické doporučení Evropské komise ze dne 8. 12. 2016 k možnosti obnovení předávání osob do Řecka podle nařízení Dublin III). Podle krajského soudu však uskutečnitelnost transferů do Řecka tváří v tvář čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III nadále zahluje stín pochybností. Krajský soud musí poukázat zejména na jednu nedávnou obecně známou skutečnost, kterou lze bez větších obtíží a odborných znalostí zjistit z médií (k práci s obecně známými skutečnostem této kategorie, které se nedokazují, viz nálezný sp. zn. II. ÚS 3764/12 ze dne 13. 5. 2014, bod 27). V září letošního roku totiž shořel největší řecký uprchlický tábor Moria na ostrově Lesbos, ve kterém žilo kolem 12.000 žadatelů o azyl (viz např. zprávu ČTK *Uprchlický tábor Moria na řeckém ostrově Lesbos zničil požár* pod tímto odkazem: <https://bit.ly/3ldkJyZ>). Již tak přetížený řecký azylový systém (např. kapacita shořelého tábora Moria byla podle citované zprávy ČTK více než čtyřnásobně překročena) bude v důsledku této nešťastné události pod ještě větším tlakem. To může mít obecnější dopad na přijímací podmínky a azylové řízení. Obzvláště v této pandemické době.
20. O neexistenci systémových nedostatků azylového řízení a přijímacích podmínek v Řecku lze stále důvodně pochybovat. Chybí tak poslední z předpokladů vymezených v rozsudku rozšířeného senátu (bod 17 výše). Žalovaná tedy měla povinnost v rozhodnutí o zajištění žalobce zdůvodnit svůj závěr o neexistenci systémových nedostatků. Nestačí pouze obecně konstatovat, že Řecko je členským státem EU s fungujícím právním systémem a vysokou mírou dodržování lidských práv a odkaz na skutečnost, že žalované není známo, že by některý z orgánů České republiky, Evropské unie či členských států Evropské unie deklaroval či vydal rozhodnutí, podle něhož by v Řecku docházelo k systematickým nedostatkům. *Žalovaná si měla za účelem posouzení existence systémových nedostatků shromáždit či vyžádat relevantní informace.* To však neučinila. Ve správním spise není žádný podklad, který by se této otázce věnoval. Ve vyjádření k žalobě sice žalovaná odkazuje na zprávu OAMP ze dne 3. 1. 2020, avšak ta není součástí správního spisu. Soud pak má s ohledem na její vydání pochybnosti o její aktuálnosti, neboť nemůže hodnotit shoření největšího řeckého uprchlického tábora a dopad této události na přijímací podmínky v Řecku a rovněž nemůže hodnotit ani aktuální pandemickou situaci. V důsledku toho si

žalovaná nemohla učinit úvahu o tom, zda předání žalobce do Řecka vůbec půjde provést. Tím pádem nemohla posoudit ani otázku nezbytnosti zbavení osobní svobody žalobce. Soud zde odkazuje i na rozsudek zdejšího soudu ze dne 5. 11. 2020, č.j. 41 A 59/2020-27.

21. Námitka žalobce, podle které *žalovaná nedostatečně posoudila uskutečnitelnost účelu zajištění žalobce, tj. jeho přemístění do Řecka v rámci dublinského řízení*, je proto důvodná. Rozhodnutí žalované je v této části *nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů* ve smyslu § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. (srov. bod 27 rozsudku rozšířeného senátu citovaného v bodě 17 výše).
22. Krajský soud nad rámec právě učiněného závěru dodává, že ze své úřední činnosti ví o obecné problémovosti dublinských transferů do Řecka. V rozsudku ze dne 30. 9. 2020, č. j. 41 A 50/2020-43, řešil obdobný případ. Dotyčného cizince policie ze zajištění propustila, aniž by došlo k jeho předání. Stejně tomu nakonec bylo i v případě žalobce. V uvedeném zářijovém rozsudku krajský soud poukázal na dostupné statistiky, z nichž vyplývá, že ačkoli v roce 2019 přijalo Řecko 12 718 žádostí o převzetí zpět, transfer se povedlo zrealizovat pouze v 33 případech. Z České republiky neproběhl zřejmě ani jeden transfer.
23. Krajský soud si uvědomuje, že ze statistik, které vypovídají o nízké až mizivé úspěšnosti předávání cizinců do jiného členského státu EU v minulém období, nelze mechanicky bez dalšího dovozovat, že i do budoucna chybí reálný předpoklad dosažení účelu zajištění (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 5. 2016, č. j. 10 Azs 256/2015-55). Přesto považuje za důležitou obezřetnost správních orgánů při zajišťování cizinců za účelem dublinského transferu do Řecka. Zajištění je výrazným zásahem do osobní svobody. Mělo by být výjimkou, spíše než pravidlem. Pokud správní orgány mají informaci, že se pravděpodobnost provedení transferu v minulosti blížila nule, měly by cizince, u něž shledají vážné riziko útěku, zajistit, pouze pokud je tato pravděpodobnost již vyšší, a existuje reálná - nikoliv pouze hypotetická - šance, že se transfer uskuteční. Ve správním spise zároveň musí být informace o přijímacích podmínkách a azylovém systému v Řecku, které budou relevantní, důvěryhodné a vyvážené, aktuální, ověřené z různých zdrojů, transparentní a dohledatelné. Z nich pak musí vyplývat, že cizinci nehrozí špatné zacházení zakázané čl. 4 Listiny základních práv EU.

VI. Závěr a náklady řízení

24. S ohledem na výše uvedené nezbylo soudu než rozhodnutí žalované zrušit.
25. Soud současně výrokem nevrátil věc žalované věc k dalšímu řízení, jak je ve správním soudnictví obvyklé (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). Žalovaná v mezidobí žalobce ze zajištění propustila. Proto neexistuje řízení, v němž by mohla pokračovat. Podle § 129 odst. 3 zákona o pobytu cizinců je totiž vydání rozhodnutí o zajištění cizince za účelem jeho předání prvním úkonem v řízení. Zrušení rozhodnutí o zajištění v tomto případě z povahy věci znamená ukončení řízení (obdobně viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 2. 2016, č. j. 4 Azs 8/2016-26).

26. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce byl ve věci úspěšný, proto mu vzniklo právo na náhradu nákladů řízení vůči žalovanému. Žádné náklady však nevyčísil. Ani ze spisového materiálu neplyne, že by mu vznikly. Proto mu krajský soud náhradu nákladů řízení nepřiznal. Žalovaná ve věci nebyla úspěšná, proto jí právo na náhradu nákladů řízení nevzniklo.
27. Ustanovený zástupce vyčísil svoji odměnu a žádá částku ve výši 8 228 Kč. Ta se skládá z odměny za dva úkony právní služby spočívající v přípravě a převzetí věci podle § 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb č. 177/1996 Sb. („advokátní tarif“) a sepisu podání ve věci samé podle § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu. Tarifní hodnota úkonu podle § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu činí 50 000 Kč. Odměna za jeden úkon právní pomoci proto podle § 7 bodu 5 advokátního tarifu činí 3 100 Kč. K tomu je třeba připočíst paušální náhrady hotových výdajů podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu za dva úkony právní služby po 300 Kč a náhradu daně z přidané hodnoty ve výši 1 428 Kč. Krajský soud se s takto uplatněným vyčíslením nákladů ztotožňuje. Plně odpovídá použitelným právním předpisům i skutkovým okolnostem věci. Proto je v souladu s tímto vyčíslením ustanovenému zástupci přiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí stěžovatele zastupovat advokátem. To neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno 28. ledna 2021

JUDr. Petr Polách, v.r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
K. M.